

законодавчого регулювання, відбувається помилкове сприйняття договору та нехтування його найважливіших умов укладення та виконання. Це впливає на права, свободи та інтереси громадян та створює умови для порушень і зловживань із боку недобросовісних осіб.

Література:

1. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник. Київ : Юрінком Інтер. 2000. 317 с.
2. Васильєва В. В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ : Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва. 2013. 214 с.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Ковалко Н. М. Деякі теоретичні та практичні аспекти договору як юридичного факту. *Право і суспільство*. № 4. 2021. С. 49–54.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОЦЕДУРИ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЖИТЛА В ГУРТОЖИТКУ

Лисенко Н. О.

студентка юридичного факультету

*Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна*

Патерило І. В.

доктор юридичних наук, професор,

*професор кафедри кафедри цивільного, трудового
та господарського права*

*Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна*

Сьогодні українське суспільство перебуває на такому етапі розвитку, що пов'язаний із процесом глобалізації та інтеграції. На жаль, попри існування принципів верховенства права, законності, поваги до прав та свобод людини, реалізація деяких конституційних прав громадян потребує значного вдосконалення. Зокрема, право на житло

громадян, які протягом тривалого часу мешкають у гуртожитках, та в яких відсутня можливість покращити свої житлові умови.

Основним Законом України передбачається право кожного на житло [1], що є одним з основоположних соціальних та економічних прав. При цьому, держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду [1].

Верховною Радою України 04 вересня 2008 року було прийнято Закон України № 500-VI «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» (далі – Закон), відповідно до якого, громадяни можуть реалізувати конституційне право на житло або шляхом приватизації житла у гуртожитку, або шляхом отримання соціального житла, або шляхом самостійного (на власний розсуд, за власні чи залучені кошти) вирішення свого (своєї сім'ї) житлового питання [2].

Також питання приватизації житла у гуртожитку регулюють такі нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19.06.1992 року № 2482-XII (далі – Закон 1).

2. Житловий кодекс України (далі – Кодекс).

Неодноразово законодавець вносив зміни до відповідних нормативно-правових актів, з метою спрощення процедури приватизації, але на сьогодні цей процес все ж залишається доволі складним та не вирішеним в повній мірі.

Надавши можливість мешканцям приватизувати свої кімнати, фактично законодавець прирівняв правовий статус кімнати в гуртожитку до житла та визначив її як окреме жиле приміщення – приміщення у гуртожитку (жилі кімнати, жилі блоки чи жилі секції), призначені та придатні відповідно до вимог законодавства до житла, призначеного для постійного проживання у ньому [2].

При цьому, допоміжні приміщення у гуртожитку передаються у спільну сумісну власність безоплатно. Окремої їхньої приватизації не передбачено. На спільних власників покладається обов'язок брати участь у загальних витратах, пов'язаних з утриманням будинку і прибудинкової території, відповідно до своєї частки у майні гуртожитку.

Положення Закону поширюються на громадян та членів їхніх сімей, одиноких громадян, які не мають власного житла, не використали право на безоплатну приватизацію державного житлового фонду, на правових підставах, визначених Законом, вселені у гуртожиток та фактично проживають у гуртожитку протягом тривалого часу.

Громадяни та члени їхніх сімей мають право на приватизацію жилих приміщень у гуртожитках, що перебувають у власності територіальних громад і можуть бути приватизовані відповідно до Закону за рішенням місцевої ради [2]. Отже, для того, аби приватизувати житло, гуртожиток спочатку має бути переданий територіальній громаді, крім цього, міська рада має вирішити подальшу долю такого гуртожитку, прийнявши відповідне рішення.

Варто відмітити, що гуртожиток має відповідати певним архітектурно-планувальним, технічним нормам та санітарно-гігієнічним вимогам, а також актам законодавства та технічним нормативам для такого типу житла, бути придатним для проживання в ньому людей і використовуватися виключно за призначенням. На практиці з цим виникає ряд проблем, оскільки більшість будинків знаходяться в неналежному стані, а ремонт доволі часто покладається на мешканців таких гуртожитків.

Окремою проблемою є відсутність належних правових підстав у мешканців гуртожитку на проживання в останньому. Відповідно до Закону, право користування жилим приміщенням у гуртожитку виникає на підставі:

а) договору найму жилого приміщення, укладеного на підставі спеціального ордера (регулюється Кодексом) [4];

б) договору оренди житла, укладеного згідно із цивільним законодавством.

Дуже часто при захисті прав та інтересів в суді причиною відмови в наданні дозволу на передання житлового приміщення у гуртожитку у власність громадян є відсутність у заявника ордера на жилу площу в гуртожитку, подання заяви про приватизацію кімнати у гуртожитку, на який не поширюється дія Закону [5].

Для приватизації займаного громадянином і членами його сім'ї за договором найму жилого приміщення в гуртожитку, він має звернутися до органу приватизації, та подати відповідну заяву.

Право на приватизацію громадяни, що зареєстровані за місцем проживання у гуртожитку та фактично проживають у ньому, набувають після їх розселення в окремі жилі приміщення в гуртожитку.

Процес приватизації кімнат в гуртожитку потребує значної уваги з огляду на важливість реалізації конституційного права на житло та відповідно забезпечення громадян останнім. Українське законодавство, що регулює дане питання, є дещо застарілим та має бути оновлено згідно з реальним становищем гуртожитків, держава має зосередитися на проблемі приведення гуртожитків в придатний для проживання стан, має бути покращена процедура захисту прав та інтересів у судах та вирішено ряд інших не менш важливих питань. Тільки тоді ми зможемо говорити дійсно про правову та соціальну державу.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків від 04.09.2008 р. № 500-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-17#Text>
3. Про приватизацію державного житлового фонду від 19.06.1992 р. № 2482-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12#Text>
4. Житловий кодекс України від 30.06.1983 р. № 5464-X. *База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#Text>
5. Аналіз судової практики застосування Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків»: лист ВССУ від 01.08.2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/p0003740-13>

ПРАВО НА УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Паньковець Ю. А.

*студентка 2 курсу юридичного факультету
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

Від початку ескалації збройного конфлікту, повномаштабної війни Росії з Україною, досить актуально постало питання щодо процедури усиновлення дітей, які постраждали від рук загарбників, а також дітей, які проживали у закладах інституційного догляду поряд з місцями активних бойових дій та були евакуйовані в більш безпечні регіони України і за кордон.

На сьогодні кожен потребує юридичної консультації з цих питань, адже бажаючих чимало, а війна понесе свої негативні результати і дітей-сиріт буде багато. Першочергово, потрібно виконати усі заходи для реалізації права дитини на виховання батьками або іншими родичами. Це дуже важливо для забезпечення інтересів дитини.